

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 01.09.2021
FU-sak: 3/21		Arkivsaknr.:

Kostnadsberegning for veiledning og opphold for ph.d.-kandidater ved gradsgivende UH-institusjon

Informasjon om arbeid i nasjonal arbeidsgruppe

Kostnadsberegning for kandidater som ikke har arbeidsplass/er ansatt ved gradsgivende institusjon forvaltes ulikt ved de ulike institusjonene. UHR, Forskningsrådet og Forskningsinstituttene fellesarena (FFA) har tatt initiativ til å undersøke hvor stor variasjon det er i dag, og om det er grunn(er) til å etablere en mer felles praksis mellom institusjonene, og forespurt om en arbeidsgruppe som skal se på problemstillingen kan forankres i direktørnettverket hos BOTT-institusjonene.

En arbeidsgruppe med deltakere fra tre av de fire BOTT-universitetene (UiT trakk seg fra arbeidet tidlig i prosessen og det ble ikke oppnevnt et nytt medlem) har fått et mandat for å se på dagens ordning. I mandatet heter det: «*Arbeidsgruppen skal i sitt arbeid ta utgangspunkt i en kartlegging ved BOTT institusjonene, og lage forslag til rammeverk.*»

Arbeidsgruppen skal legge fram sin rapport på møte for direktørnettverket til BOTT-institusjonene 3. september. Rapporten vil anbefale noen prinsipper for beregning av kostnader og diskutere og belyse ulike forhold som kan spille inn på institusjonenes forhandlinger om kostnadsfordelingen. Vi ønsker med dette å *informere* Forskningsutvalget om arbeidet og innholdet i rapporten. Saken vil komme tilbake som en drøftingssak ved Forskningsutvalgets neste møte.

1. Bakgrunn

I 2015 ble rapporten "Nærings-ph.d.-ordningen: Kostnadsberegning og finansiering av veiledning og opphold ved gradsgivende UH-institusjon" utarbeidet¹. Rapporten skisserte nasjonale anbefalinger for beregning av kostnader og fordeling av kostnader mellom UH-institusjon og bedrift, men har også vært retningsgivende for offentlig-ph.d.-ordningen. Kort oppsummert anbefaler 2015-rapporten at egenfinansiering vil være gjenstand for forhandling mellom UH-institusjonen og bedrift i hvert enkelt prosjekt. Resultatet vil avhenge av begge parter økonomiske handlingsrom.

Høsten 202 ble det nedsatt en arbeidsgruppe med medlemmer fra UiO, NTNU og UiB. Arbeidsgruppen har tatt utgangspunkt i 2015-rapporten, samt en kartlegging utført av UHR-forskerutdanningsforum, for å vurdere muligheten og eventuelt foreslå felles praksis for kostnadsberegning og betaling for stipendiater i de tre kategoriene:

¹ UHR: Nærings-ph.d.-ordningen: Kostnadsberegning og finansiering av veiledning og opphold ved gradsgivende UH-institusjon: <https://www.forskningsradet.no/siteassets/midler-fra-fr/narings--og-os-phd/UHR-rapport-pdf>

1. stipendiater finansiert gjennom Nærings- og offentlig sektor ph.d.-ordningene
2. stipendiater ansatt i instituttsektoren
3. stipendiater ansatt ved én UH-institusjon og tatt opp på doktorgradsprogram ved en annen

2. Kartlegging

Før arbeidsgruppen ble etablert hadde UHR gjort en kartlegging via UHR forum for forskerutdanning. Kartleggingen stilte spørsmål om institusjonene fakturerte ph.d.-kandidater innenfor de tre ulike kategoriene. Det ble også stilt spørsmål om satser som ble brukt, og hvilke kostnader som faktureres. Ti institusjoner svarte på kartleggingen, deriblant UiB.

Svarene fra institusjonene viser at de fleste tar betalt for nærings ph.d. og offentlig ph.d., men satsene varierer både mellom og innad ved institusjonene. Det er noen som tar betalt for stipendiater som er ansatt ved en UH-institusjon som selv ikke har relevant doktorgradsprogram, og noen tar betalt for stipendiater ansatt i instituttsektoren. Kartleggingen viser at det er ulik praksis for betaling og kostnadsberegning for alle kategorier stipendiater, både mellom og innad ved organisasjonene. Ved UiB varierer praksis mellom institusjonene.

3. Arbeid i arbeidsgruppen og utkast til rapport

Arbeidsgruppen vurderer at utredningen fra 2015-rapporten gir en god og utfyllende beskrivelse av beregning av kostnader. Selv om det er gått 6 år siden rapporten ble skrevet, vurderer arbeidsgruppen det slik at rapporten fortsatt kan være førende for beregning av kostnader i et ph.d.-løp for alle tre kategoriene av ph.d.-kandidater. Når kostnadene er beregnet, vil det kunne være forskjellige vurderinger for hva som legges inn av egeninnsats fra gradsgivende institusjon eller hva gradsgivende institusjon ønsker å ta betalt for. I rapporten blir problemstillinger og hvilke kostnader som bør vurderes belyst gjennom eksempler.

Kostnadene som blir skissert og diskutert inkluderer veiledningskostnader, indirekte kostnader, inkludert kostnader knyttet til bedømmelse, administrasjon og disputas, og leiestedskostnader. De ulike forholdene som kan spille inn på beregningene og en eventuell kostnadsdeling inkluderer blant annet finansieringskilde, fagmiljøenes egeninteresse i prosjektet og residenstid. Rapporten kan i så måte bidra til at institusjonene får et felles utgangspunkt for hvordan kostnadsberegningen av veiledning og opphold ved gradsgivende UH-institusjon bør foregå og for forhandlingene om kostnadsdelingen.

Arbeidsgruppens rapport skal legges fram for direktørnettverket til BOTT-institusjonene på deres møte 3. september 2021. Rapporten legges ved til informasjon.

Saken legges med dette fram for Forskningsutvalget til [informasjon](#).

25.08.21 Marie Eide/Birgit Falch